

ek

dó a hivatalos jelentés

st, május 18. (Az Uj talos természetek nek Románia termé. jelentés a következő

elvetett buza elég nben az októberi és sokat szenvedett a aszi vetésekben is sok ság, a beálló esőzés helyzetén.

ment. Ajánlatos zólni, különösen a

te kielégítő. nak ellenére, hogy avított a helyzetén. kodó, főleg a buza- ott optimizmus még ések jótékony hatá- az újból fenyegető

van Genf felé

A Matin távirata ban van Genf felé. zéseket fog foly- A nemzetközi poli- tiszó genfi körökben várják a Barthou-

király nevével

május 18. A ké. hivatala úgy érte- nevét különböző in- jék fel. Komolyan t, hogy senki sem nevében. Semmilyen em történhetik csak

Maxim fia

Gorkij Maxim 34 geskedés után tudó. fju, akit ugyancsak iftőlag megjelölt. t, de azért atyja rajta. Gorkijnak egy Zinovij Pieszkoff ez- lli neve Pieszkoff). lást visel a francia n és nemrég nőül faumon örgrófnót.

ereposztás

ilitás

ós táncok

si modellek

DOKTOR

ettje

STEN

inházban

v. és Lapkádó 100 Barón L. Pop 10 9-77.

rat

a 100 lej, május állandóan. Bővebb Clujon autobsz. fon 155.

Posta alá plátte in num. No. 224713-929. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél- évre 590, egészévre 1200 lei. Külföldre: Havonta 2, negyedévre 6, fél-évre 12, egészévre 28 dollar. Hirdetések díjazásában szerint az „Uj KELET” az erdélyi és bányási sajtóság egyetlen napilapja. Cik- keink utányomását a sajtó- rás megjelölésével en... meg.

UJ KELET ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bermentetlen leveleket nem fogadunk el. Késiratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámor Ferenc. Bukaresti szerkesztő Hát- szegi Ernő, Str. Matei Millig 2. Ara 5 lej. Kedd, 1934 május 22. 5694. ÉV SZIVAN 8. XVII. ÉVF. 110 SZÁM.

Diktatura Bulgáriában

Ez a kicsiny ország Európa legumbli- cízusabb állama volt és a Balkán leg- keményebb része — egészen a világ. háborúig.

Akkor „gurult a márka” — így mon- dották Bulgáriában, a kormány lecsatá- kozott a központi hatalmakhoz, együtt vérzett, együtt bukott, velük, a kicsi or- szág határai szűkebbé lettek, az élet me- nehezedett minden bolgár feje felett, komitási harcok és belső konfliktusok tépték az ország testét.

A demokrácia látszat, és osztály. demokrácia volt. Stambulinsky paraszti- demokráciáját felváltotta Zankow pol- gári demokráciája. Nem simán történt. A kormány átvétele napján Zankow három- napos szabad megtorlást engedett és ak- kor a bosszu negyvenezer emberéletet követelt a kicsiny országban.

Több mint tíz év mult el azóta. Nem éppen zökkenésmentes évtized. Bulgáriában a pártok legátis harca alján új bosszudíjakat tűzj parázslottak, amelyek bármikor fellángolhattak és végős pusztulással fenyegették az orszá- got. Radikális elemek s bosszura szomjas parasztlak dőngeték a kapukat. Katonai diktatura jött tehát és elsöpörték a szab- ranjában képviselt maradék-demokráciát.

Az új bolgár diktatura azt hirdeti, hogy béke van és minden réteggel keresi a baráti kapcsolatot. Közben azonban hajón és vonatokon sokan menekülnek az országból.

Diktatura és barátság. Sokkal erősebb országokban nem férnek meg egymással. Bulgária akárcsak Ausztria, akárcsak Németország, diktaturával létezhet. Hátha — gondolják a kényuralom embe- rei —, hátha így helyreállíthatják a belső békét.

Holott valószínű, sőt bizonyos, hogy a belső visszavonás újabb csirák hintet- ték el.

A leszerelési csőd haszonélvezői

A látszat kedvéért egy-egy felelős, valójában azonban felelőtlen államférfi még demontálni igyekszik a leszerelési konferencia teljes csődjét.

Ez a demontálás azonban nem egyéb, mint a szemérmelenség szemérme, a poli- tikai felettség erkölcsi flastroma, mely mögött a felfegyverkezés borzalmas ará- nyai határozzák a valóságot. Az állam- férfiak szónokzatai, a különböző párt- állású képviselők interpellációi, amelyek a leszerelésre, illetőleg a fegyverkezés- re vonatkoznak, minden reális értéket nélkülöznek.

A realitást a londoni City örömteli gesztusai jelentik, amelyek zsirosan és öntefen záródnak össze a fegyvergyári osztályok kasszái felett.

Az egész világ egyetlen, zuvaros, ar- tikulálatlan hangoktól megvadult kavaro- dás, amelyben énség és nyomor, örület és hazugság vetelkednek egymással, a megmaradt konkocért és a pusztulás, az Apokalipszis borzalmának megrendzé- sében való elsőbbségért.

Világosan és tisztán, céltudatosan és örömtől hangosan csak a City utái lát- nak ebben a káoszban.

Ők azok, akik máris üdvívalgással kö- szöntik a nagyszabású felfegyverkezési terveket s akik szerte a világon katonai és fasiszta diktaturákat gründolnak, mert ezektől és csakis ezektől várhatják a nem- zeti és osztályellentéteknek olyan nem- zetközi jellegűvé válását, melyek végül is elkerülhetetlenül egy nyílt, a lezajlott világháborúnál is borzalmasabb világ- háborúvá fognak torkollani.

A „békehatár” Angliában máris mun- dába lépett az előkelő csőcselék, a City aijvilága.

Immár nem békéről, nem szeretetről papolnak a jámbor angol nyársolgár- nak, hanem katonai felvonulásokat ren- deztetnek a légi haderő népszerűsítésére. London s a világ minden Cityjének kell a háború, mert csak ez biztosíthatja számára a municiósi par magas osztá- l. kait.

Nem kétséges, hogy ebben a törekv.

Egymilliárdos kölcsön felvételéről tárgyalt Svájcban a jegybank kormányzója

Megegyezés készül a külföldi hitelezőkkel. Nem változik a kormány jelenlegi összetétele

Bucuresi-Bukarest, május 21. Inculct belügyminiszter tegnap este Jasiban a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy a kormányban semmiféle változás nem lesz. A kormány az őzi ülészakban új köz- igazgatási törvényjavaslatot fog a me- gyei és községi szerveket megerősíteni. A nyár folyamán külön bizottság fogja ezt a javaslatot elkészíteni.

Bucuresi-Bukarest, május 21. Szerdán ülnek össze Párizsban a külföldi hitele- zők delegátusai és a román kormány kép- viselői az adósságok kérdésében létrejött egyezmény ratifikálása végett. A Lupta szerint a három évre szóló megegyezés értelmében az első évben 1.100 millió, a második évben 1.250 millió, a harmadik- ban pedig 1.400 millió lejt fognak fizet- ni. Az elmaradt fizetésekből származó dif-

ferenciákra államkötelezvényeket fognak kibocsátani.

A Lupta írja: A kormány egyik tagja Kisenevben kijelentette, hogy a kormány egy milliárd lej kölcsönről folytat tár- gyalást. Grigore Dumitrescu Banca Na- tionala kormányzója a bázeli jövátelti bank konferenciáján való részvétele alkal- mával egyik nagy svájci bankkal tár- gyalta olyan pénzügyi tranzakció ügyé- ben, aminőt annakidején Mironescu kö- tött ugyancsak Svájcban. A bank a Rom- már Nemzeti Banknak hitellevelet adna, amelynek alapján egy milliárd lej pa- pírpenzt fognak kibocsátani és a pénzü- gyminiszter rendelkezésére bocsátja. A Lupta szerint a vonatkozó tárgyalások kedvezően folynak.

Olaszország közvetít Németország és Franciaország között a saar-vidéki népszavazás ügyében

Francia csapatösszevonások a Saar határvidékén

Genf, május 21. A Népszövetség Tanácsának titkos üléséről, amelyen a Saar-kérdéssel foglalkoztak, ellen- őrizhetetlen hírek vannak forgalom- ban. Megállapítható azonban, hogy az olasz delegáció a két érdekelt fél kö- zött közvetítő szerepét játssza. A két félnek nagy ütökártya van kezében. A németekben az, hogy övék a Saar- területen a túlnyomó többség, a fran- ciákban az a fenyegetés, hogy éppen ezért a népszavazás tisztaságát nem zeteközi rendőrséggel kell biztosítani. Az olaszok közvetítenek a két állás- pont között és garanciákra akarják rábírní Németországot, hogy ha a népszavazás javukra dől el, elnézéssel kezeljék a disszidens kisebbséget. Ugyanakkor, mikor a Saar-kérdésben sikeres megoldás kecsgetet, két zava-

ró körülmény merül fel. Knox, a saar- vidéki kormányzóbizottság elnöke, pa- naszt emel Göbbels május 6-i zwei- brücken beszéde ellen. Másfelől meg erősítik a Matin híret, amely szerint a francia Saarterület határvidékén két hadtest hadgyakorlatra vezényelték ki. Ez a két körülmény nem fog hoz- zajárulni az izgatott kedélyek lecsilla- pitásához.

Párizs, május 21. Barthou külügy- miniszter Genfből jövet Lyonba érke- zett. Elutazása előtt kijelentette a genfi újságíróknak, hogy Franciaor- szág nem járul addig hozzá a Saar- vidéki népszavazás időpontjának ki- tűzéséhez, míg nem kap megfelelő ga- ranciákat német részről a szavazás szabadságára és a népszavazás után a lakosság bántatlanságára nézve.

sében a nemzeti frázisokkal dolgozó nem- zetközi municiósi par hű szövetségeseiket talál egy a nemzeti határokon belül, mint kívüli. Hivatásos pucosisták, jobboldali politikusok, a titkos szolgálatok ügynö- kei — mindmind azon fáradoznak, hogy a londoni City trezorjába minél gazda- gabb ereken szivárognon a vért szom- jázó és pusztulásra éhes Arany.

Mindent csak a vak nem látja. Am Európá politikusai, akik ennek a szerencsétlen fődrésznek sorsát irányít- ják, világos tekintettel éppen a vaktságot keresik.

A vaktságot keresik, mert ez az egyet- len megoldás számukra és mert csak így tudják biztosítani a leszerelési csőd ha- szonélvezői számára azt a mérhetetlen profitot, amelyből ők is megkapják a maguk tekintélyes százalékát.

Diszelnétség, vagy — börtön

Bocu Severt, a Bánát egykori pasáját állította a fentebbi hamleti kérdés elé az előbb-utóbb mindenkit utolérő nemezis. Bocu sok bajt csinált már a nemzeti parasztpártnak. Kezdvé attól a pillanattól, midőn a

Capsából hadat üzent a vezetőségnek, amely nem tette meg őt kultuszminiszter- nek, folytatva ott, hogy a bánáti kormányzó alapjaival mindig baj volt és végezve ott, hogy saját szakállára, de a Maniu terhére hitlerj elvek propagálásá- val akarta megtépzótt politikai súlyát helyrebillenteni.

A párt végül is megelégette a dolgot. Bocu lemondásra szólították fel.

Bocu kijelentette, hogy nem megy, Maniu mintrájának nevezte ki magát és ellenkongresszusok egész sorozatát hívta egybe.

A párt felszólította Bocu, hogy csilla- podjék. És szeliden a következő alterna- tiva elé állította: vagy megelégszük a bánáti tagozat díszelnökségével, vagy az ügyesség kezére adják.

Ez az alternatíva — általános érdekes- ségében — kétségtelenül a korunkról írott politikai erkölcsrajz egyik legragyó- göbb fejezete.

Ami pedig a Bocuira vonatkozó részét illeti, a választás valóban nem kompli- kált ügy. Akár egyikre, akár a másikra optálna Bocu, a közvélemény szemében az marad ő, ami volt.

A közvélemény szemében, amely már régen választott.

VILAG TÜKRE

A chaluc

Írta: Dr. Mayer Ebner

I. A chaluc a palesztinai ember minta- képe. Az évszázadok óta elhanyagolt or- szágnak szüksége volt reá és ő az, aki hozzáidomodott, beletalált a palesztinai szükségletekbe. Nem ütözködik nemzet- ruhába. Inget, nadrágot, erős cipőt és sap- kát visel, pontosan úgy, ahogy azt a klíma követeli. Kemény terde és karjai csupaszok, akárcsak a pusztá, köves he- gyek. Sokan közülök még csak felnőtt gyermekek, de nincs már anyjuk, aki gyöngéden kísérné életútjukat, aki gon- dalj öröködné testi jótétükről, nincs apjuk, aki az élet útján vezetné őket. Magukra utalva vannak, egyedül. A közösség az ő apjuk és anyjuk. Testükkel, szívükkel, lelkükkel az övék.

Öregg és komollyá teszi őket a munka. Nem gömbölyíti jó táplálkozás- arcu- kat és husukat. A leányok és sziká- rak, elférfiasodnak. Kemény a talaj, a nap pedig kegyetlen. Zsid, ami a formá- kat gömbölyíti, nem képes megmaradni rajtuk.

Chaluc és chalucia azonban nem vált munkagéppé. Emberek maradtak, vagy emberekké lettek, magasabb és nemesebb értelemben persze. Elettüknek az egyéni életen túlmenő tartalmuk lett: pionirok.

II. A pionir önzetlen, Utakat vág sívata. gok közepén. Mocsarakat szári és kö- vektől tisztítja a földeket. Fákat ültet sívár hegysírdalokon. Élete maga a vetés. Csak később jön az aratás, később, egy emberöltő után. Közben éhezik.

Láttam őket munkaközben városokban is. Házakat építenek, amikben mások fog- nak lakni. De bosszuság nélkül építenek. Homokból és cementből téglákat készí- tek és a nagy hőségben csorog a verejték róluk. Sokan szemüveget hordanak, egykor intellektuelek voltak, akadémiái pályán. Ma kömüvesek. Büszkén mutatta egyikük kerges kezét, amely fehér és fi- nom volt egykor és a nehéz munka vé- resre marta. Ma minden kéz egy kemény, kötésű chaluc.

Este énekelnek. Karöltve mennek fiuk és leányok. És ha van gyöngéd mondaní- valójuk, azt héberül mondják egymás- nak. Nem beszéd-álarc többé a héber, megszűnt demonstrációnak lenni. A hé- ber az igazi nyelv. Az élet. Ami magatót értetődik.

Már nem a szent nyelv. Szent a halott, a héber azonban él. Héberül énekelnek, beszélnek, imádkoznak. Veszekednek, perlekednek héberül. Héberül is szeretik egymást.

A fejtődésnek ezt a csodáját vitte vég- hez a chaluc. A faluból a városba, nem a városból a fauba ömlik a héber nyelv szellemé. Ha jönne valaki és az állítaná, hogy a zsidó munkás nem érez zsidóul, akkor az élő héber nyelv ennek a leg- plasztikusabb cáfolata.

III. Igen — mondják némelyek. A szociális e- em mégis tulsúlyban van a nemzetivel szemben. Ez lehet. De ezek csak marad- ványai a galut mentalitásának. A galut. ban a munka szükség volt, nem öncél. Ismerem a vezetők gondolkodását. Épp- úgy zsidók, mint ahogy mi zsidók va- gyunk. A kék-fehér szín nagy becsület. ben áll előttük, a zsidó színek erősebbek a vörösnél. És aminthogy a fehér az ösz- szes színek színtézise, úgy a chaluc az egész ember.

Nemzetien érző zsidó, szabad zsidó földön, a szociális igazság iránt tanusi- sítót nagy érzékkel.

IV. Élik a közösség életét. Nem kényszer ez, hanem szabad akarat. Bárki nem is aikkamas erre. Kiválasztottaknak kell lennie az illetőnek. Hasonlót találok eh- hez a kolostori életben, ahol minden szer- zetes a közösségért dolgozik és Istent szolgálja egyben. A chaluc is a saját közössége érdekében dolgozik és a szó legmélyebb értelmében a zsidó Istené

szolgálja, akinek legszívesebben fogadott áldozati ajándéka az ujjáépítés: binjan baarec.

Végigjártam Erec Jisráél falvait és városait és sokat gondoltam jámboraink gondjaira, akik kétségbeesetten kérnek, mi lesz a szombati szentséggel és a valóság iránti hűséggel.

Ne legyen gondjuk. Erec Jisráél földjéből, völgyeiből és hegyeiről valósággal kiárad a hit magnetikus ereje. Nem véletlen, hogy az emberiség fele Szentföldnek nevezi. Senki e szent hangulat alól ki nem tudja vonni magát, még akkor is, ha az ország romantikája iránt érez kis vonalmat.

Chaiucaink abból a kovászból valók, amelyet Isten lehelletre keltett életre. Ember ő, akit Isten a teremtés urává nevezett.

Itt az ezüstös dollár-felhígítás!

Ezüstfedezet az Unióban. 70-90 százalékkal ugrottak az ezüstárak

London, május 21. Thomas szenátor az ezüstsoport feje, kijelentette, hogy az új ezüstitörvényjavaslat némi dollár felhígítást okoz. A már elkészült törvényjavaslat fontosabb intézkedései a következők:

A törvényhozás kijelenti, hogy az Egyesült Államok — tekintet nélkül más államok politikájára — a pénz erefedezetet 75 százalékot aranyban, 25 százalékot ezüstben tart.

Az elnök felhatalmazást kap, hogy saját belátása szerint ezüstöt vegyen a világpiacon mindaddig, amíg az arany- és ezüstfedezet el nem éri a 75:25 arányt, vagy amíg az ezüstár el nem éri az 1.29 dollárt unciánként. 1500-1800 millió uncia ezüst vételére lesz szükség.

Az elnököt felhatalmazza a törvényhozás, hogy az egész belföldi ezüstkészlet belátása szerint kisajátítsa unciánként 50 centes áron. Az ezüstspekuláció nyereségeire 50 százalékos adót vet nek ki.

Az ezüstitörvényjavaslat megszövegezésének hírére az ezüstárak New-yorkban 70-90 százalékkal emelkedtek.

Földi Mihály: A csábító. A magyar irodalom élő jelei közül kimagaslik Földi Mihály izmos tehetségű alakja. Műveiben nemesak az érdekes és izgalmas mesészöveg, plasztikus jellembrázolás, hanem a gondolatok mélysége és az egész koncepció világnézeti magaslata dominál. Ragyogó szerelmi regény „A csábító” és mégis súlyos a benne lüktető kvalitásoktól. A regény új propaganda kiadása vázonszövegben a korábbi 320 lejjel helyett, most 80 lejjel kapható, az Új Kelet könyvostályában, az összeg és portó költség előzetes beküldése mellett vagy utánvétel.

Szerezzen butoraink minőségéről információt vevőinktől!

Ezek címjegyzékét készséggel elküldjük!

Székely & Réti

Butorgyár Rt.-tól, Targu-Mures. Fjók: Bucuresti-Brasov

Subhas Chandra kalkuttai főpolgármester beszél az Új Keletnek Európa metropolisairól, Ghandiról, a bukaresti nőkről és Tel-Avivról

Bucuresti-Bukarest, május 21. Subhas Chandra kalkuttai főpolgármester két napra vendége volt az ország fővárosának. A külügyminiszternek látogatása közepette szinte észrevétlenül zajlott le ennek az exotikus fiatalembernek a vizitje. Fiatal, alig negyvenéves lehet Subhas Chandra, akinek modora határozottan nyugati. Angliában nevelkedett, kifogástalanul beszél angolul. Csupán a megjelenése hat egy kissé exotikusan. Hosszu, egészen felgombolt fekete kabátot és fehér fezt visel. Szemüvege mögött élénken villognak szénfekete szemei.

Meglehetősen szép, nem egészen fiatal, de rendkívül előkelő angol titkár-nője vezet be a kalkuttai főpolgármesterhez, aki mosolyogva áraszt el előzenyességével a Vlodi indiai cigarettával kínál, török-kávét rendel, barátságosan int, hogy várja a kérdéseimet.

A titkár nő tolmácsol s így közöttük hindu nyelven folyik a beszélgetés.

Tanulmányuton vagyok. Bukarest egy fantasztikus tempóban épülő, újja születő város és azért érdekel. Rómában, Milánóban, Flórencében, Genfben, Zürichben, Berlinben, Münchenben, Drezdában, Bécsben, Prágában, Varsóban, Budapesten voltam... — mondja egyetlen lélegzetre.

És melyik tetszett a legjobban? — Róma antik és komoran főséges, Milánó élénk és feltünően stílusos, Flórence olyan, mint egy régi ékszer, Berlin az igazi germán alapossággal épült metropolis, az ideális főváros, amelyen akarva sem találsz kifogásolni valót, München a festők festői városa, Bécs csupa baj, akárcsak Strauss valceréi, Prágában egyesült az új az antik, a modern s a klasszikus művészeti ízlés, szép nagy város. Varsó lüktető, hatalmas tempóban fejlődő főváros, Budapest csodálatosan szép, csodálatos fekvésű, nagyjövőjű hely...

És Subhas Chandra mintán ennyi költői ihlettel zengedett a nyugat metropolisáival, felsőhajtott:

— Ej, ha Calcuttanak is olyan fekvése volna, mint Budapestnek, mit tudnék én belőle faragni...

— Es Bukarest? — kérdezzük.

— Bukarest a Kelet és Nyugat szerencsés találkozása, csupa könnyedség és kedély. Hallom azonban, önöknek is utáiban áll a fejlődésnek a politika, akár csak nálunk...

— Valamit az indiai politikáról. Gandhiról?

— Még diák koromban a nacionalista párt soraiba léptem. Tíz éve harcolok az első sorokban. Kalkutta városi tanácsa tagjainak többsége nacionalista s ezért az angol közegek állandóan szabotálják terveinket. Az angolok csak ott civilizálnak és ott hoznak áldozatok, ahol jelentős számban élnek angolok és ahol ők diktálhatnak, a nagy tömegekkel szemben, a százmilliónyi páriával szemben a lejárást, a népbűntetés s a kiszíjolt politikáját folytatják.

— Mahatma Gandhit a nép milliói mint prófétát veszi körül s csak egy szavába kerül, hogy a százmilliók meginduljanak, de ő még vár, az ő emberi jósága nem ismer határt s ha ő úgy találja jónak, mi belenyugszunk... De azért nem mondtunk le arról, hogy egyszer eljőjön a felszabadulás pillanata.

— Főpolgármester ur, milyen impressziókkal tér vissza Kalkuttába?

— Nagyon hasznos és tanulságos volt ez a tanulmányutam. A világon annyi újítás történik, az előrehaladás valósággal robot előre... Bécsben a mun-

kásházak... Pár pillanatra elhallgat, majd szomorúan jegyzi meg: — Most már szülőföldözve... Berlinben a gyönyörű terek, a modern népjóléti intézmények, Prágában. Bukarestben a gyönyörű parkok, ez a sok virág... csak egy dolgot nem tudok elvinni Bukarestből...

„Bill bácsitól cukrot és narancsot kaptam“

Telefon-intervju Londonból az elrabolt amerikai kislánnyal

London, május 21. A „Daily Express“ Londonból felhívta telefonon az arizonai Tucsonban a hatéves kis June Robb-est, aki tegnapelőtt szabadult ki a banditák háromhetes fogságából. Vékony hang jelentkezett a világ másik végéről: a hatéves kislány vette fel a kagylót.

— Köszönöm szépen, jól vagyok — mondta. — Nagyon sokat féltem a barlangban, de most már jó. Apuka hozott nekem süteményt, meg rágógumit. Bill bácsitól cukrot és narancsot kaptam a barlangban. Vízet is adott nekem, de annak olyan furesa rossz íze volt. Különben nem bántott Bill bácsi. Apuka azt mondja, hogy Bill bácsi soha többé nem fogom látni, legfeljebb, ha elfogják és tárgyalást tartanak. Tudnillik Bill bácsi rabolt el engem.

Teeceik tudni, az egy volt, hogy éppen jöttem ki az iskolából és nagyon örül-

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

— ? Subhas Chandra mosolyogva rákacsint titkár-nőjére, majd tréfásan mondja:

— Oly sok szép nő van itt, önöknel, mint sehoh a világon.

— Hova utazik Bukarestből?

— Belgrád, Szófia, Athén s talán, ha ráérek Tel-Aviv. Csodákat mesélnek erről a 20 éves zsidó városról és a polgármesterről.

— Menjen el Polgármester ur, nem fogja megbánni. (h. e.)

tem, mert két jó jegyet irtak be a kiskönyvembe. Akkor jött egy autó és kiszólt egy bácsi, hogy üljek be. Beültem és elvitt. Kiabáltam, hogy anyuka, de nem hallotta. Aztán sokáig a barlangban laktam és féltem. Sajnos, elvesztettem a kiskönyvet, úgy, hogy nem tudom megmutatni a kiskönyvet a jó jegyekkel az anyukának. Nagyon hiányzott nekem a három kis fehér nyulam. Most nagyon örülök nekik. Apuka és a lány szépen gondozták őket, amíg a barlangban voltam. Jónapot. Anyuka azt mondja, hogy...

Ezzel a gyerekhang elhallgatott. A kis June anyja lépett a telefonhoz és közölte a londoni szerkesztőséggel, hogy a kislányt nagyon fáradt, megviselték az izgalmak és le kell fektetni. A gyermeket most két markos cowboj őrzi állandóan.

Miért utazunk nyáron Tekirghiolba?

Van nyolc esztendő óta egy hűséges páciensem, aki akkor is ki szokta kérni a tanácsomat, amikor teljesen jól érzi magát és tökéletesen egészséges. Mert ahhoz az amerikai módszerhez tartja magát, hogy az orvossal nemcsak akkor kell konzultálni, amikor a betegség már nyílt formában jelentkezik, hanem állandóan, hogy a betegségek keletkezését megelőhessen előzni.

Ez a páciensem minden évben, valahányszor megkérdelem tőle, hogy hol tölti nyári szabadságát, ugyanazt a választ adja:

— Tekirghiol-Eforiában.

Megkérdeztem tőle ezúttal, hogy miért járja minden nyáron ugyanazt az utat. — Hiszen öntől tanultam, doktor ur, hogy nem is lehet nyáron valami jobbat elképzelni, mint egy tengeri fürdőt. Pihe, nést, az idegek megerősödését nem is találhatja meg másutt az ember, csak a hűs hullámokban. Miért menjek nyáron olyan helyre, ahol nem tudok fürdeni csak fürdőszórában? Akkor inkább ott hon maradok. Nyáron néhány hetet a szabad levegőn akarok eltölteni. Tengeri fürdőt, napfürdőt, vizet és szárazföldi

sportot és kirándulásokat akarok. Ha egész évben arra vagyok kárhóztatva, hogy dolgozzam és szükreszabott helyen mozogjam az irodától a lakásomig és vissza, legalább a nyári szabadságidőm alatt akarok széles horizontot és végtelen tengeret látni és nemcsak szürke háztömböket, mintha a börtön falai között élnék.

— Tekirghiolban a strandon olyan gondozott a homok, mint sehoh a Fekete tengeren. A tekirghioltó csodálatos iszapja meggyógyítja a reumát. Tekirghiolban szabadon végezhetek nudista kurát és mindenféle vízisportot, motorosónak, repülőgépkirándulást, póljátékot.

— Tekirghiolban meg van minden kényelem, akár a Grand, akár a Neptun hotelben. Kaszinó, szórakoztató játékok, könyvtár áll a rendelkezésemre, ha rossz az idő, ha meg szép, ki lehet rándulni Konstancába, ahonnan hajón, vagy motorosónakon el lehet jutni a tuzlai farszhoz. Ugyhogy soha nem unatkozhatik az ember.

Páciensemnek igazga van...

Dr. Gábor Imre

A Jüdische Rundschau

Németország nagy, kétszer hetenként megjelenő zsidó lapja, amely a zsidó élet minden megnyilatkozásáról kimerítően informálja olvasóit. A

Jüdische Rundschau

a németországi cionista mozgalom lapja. A

Jüdische Rundschau

kétszer hetenként jelenik meg és előfizetési ára negyedévenként Lei 180. Romániából az előfizetési díjak a Banca de Credit Român Cernauti címre küldendők

40.000

London. utóbbi időben hangokat utolomra kerülő to hevesen szakos intéz sankint meg most azonban

határozott

mutatkozik. A Timesben ke a canterben, mely L

A különbö césen bontak

az új ne

keletkezése. német propa utasítást ad kérdésel egy és a zsidók az volt az ekkor

tárgyalás

adósságaimak is a fizetés e gyalások, me mar Schacht vezetett, em mert a külfö ragaszkodtak sze esedékes után az lett a gyalások meg

a német sa hevesebb z Az egész a antiszemita a antiszemitizm hónap alatt

40 ezer

kell tartani rzésében, meg

A Times

A Stürmer hogy szexuál rason anisz leplezi le rő szerelmi ügy keresztfények tel ezelőt a dott egy Ma ró barátságú cikk végén e

— Új törvé pe; a faj meg laszó. szőlő nek jó ismer hogy

minden zs

Egy másik ruhei zsidórá árja nőkket Stürmer ezt

— Az ilyen a lines Fel kell akas akat, akik a

A Times n Streichernek sőt. De táma más szempont Ez a lap nem antiszemita h nyáron az ar tek Németors hevesen táma takozik az el menekült zsidó janak

Ilyen kö érdekes, hogy nem rokonsz a horogkeresz madásoknak

40.000 antiszemita gyűlés — 2 hónap alatt

Miért lángolt fel újra a zsidóüldözés Németországban?

A halott Hamburgról irt cikkéért letartóztattak egy angol ujságíró

London, május 21. Az angol lapok az utóbbi időben rendkívül erős náciellenes hangokat ütnek meg. A hitlerizmus uralomra kerülése óta, amikor az angol sajtó hevesen támadta az új rendszer erőszakos intézkedéseit, a londoni lapok lassankint megbékültek a horogkereszttel, most azonban ismét

határozott német és náciellenes tendenciá

mutatkozik a nagy angol napilapoknál. A Timesben, melynek igazgatósági elnöke a canterbury érsek, a Daily Expressben, mely Lord Beaverbrook-nak, az „új-

ságkirálynak" a lapja és a liberális párti News Chronicle-ben nap-nap után jelennek meg

éleshangu cikkek

bizonyos német intézkedések bírálataként. A Times náciellenes hangulatának egyik főoka az, hogy Németországban most ismét

nagy erőre kapott az antiszemita mozgalom.

A nagy angol lap nem tartozik ugyan zsidó érdekltséghez, de az antiszemitizmust éppúgy, mint minden más türelmetlenséget, mindig elítélte.

most is kommunista. A házakra kifüggesztett horogkeresztes zászlókból ismeretlen tettesek

éjszakánként kivágják a horogkeresztet

ugy, hogy csak a vörös zászló maradt meg. Időnként kommunista zászlók jelennek meg a középületeken. A kikötői munkások körében földalatti utakon erősen terjednek a kommunista lapok és röpiratok. Heves támadásokat intéznek ezek a lapok Moszkva legnagyobb ellensége, Röhm miniszter, a rohamosztagok vezére ellen. Magukban a rohamosztagokban is vannak már vörösek, akiknek ez a jelszavuk: „Hitler adj kenyeret, különben vörösek leszünk". Május elseje rendkívül kritikus nap volt a rendőrség számára.

Az angol hírlapíró letartóztatják

A cikk megjelenése utáni napon Berlinben

letartóztatták Stephens-t.

A letartóztatásról maga számol be a mai Daily Expressben.

Berlinben hallottam, hogy valami titokzatos gyár

épült Aken mellett, mely állítólag új vegyszereket készít. Mivel ezt nagyon jó hírnyagnak tekintettem, gépkocsimmal azonnal a helyszínre mentem. A gyár kapujában érdeklődtem, az őt azonban megtagadt mindennemű felvilágosítást. Hosszabb ideig elbeszélgettem velem és végül azzal az ürüggyel, hogy a gyár igazgatóságához vezet, egy vendéglőbe vitt, ahol letartóztattak.

Letartóztatásom után telefonáltam berlini helyettesemnek, tegyen jelentést az angol főkonzulkának, akinek közbenjárására azután szabadonbocsátották. Jegyzeteimet és vázlataimat elvette tőlem a rendőrség.

40.000 zsidóellenes gyűlés

A különböző angol lapok cikkeiből érdeesen bontakozik ki

az új német antiszemita hullám

keletkezése. Egy-két hónappal ezelőtt a német propaganda minisztérium szigorú utasítást adott a lapoknak, hogy a zsidó kérdéssel egyáltalában ne foglalkozzanak és a zsidókról semmit se írjanak. Ennek az volt az oka, hogy a német kormány ekkor

tárgyalásokba kezdett külföldi hitelezőivel

adósságainak elengedése vagy legalább is a fizetés elhalasztása érdekében. A tárgyalások, melyeket német részről Hjalmar Schaacht, a birodalmi bank elnöke vezetett, eredménytelenül végződtek, mert a külföldi hitelezők kérelmetlenül ragaszkodtak ahhoz, Németország törlesztése esedékes adósságrészleteit. Ennek azután az lett a következménye, hogy a tárgyalások meghúsitása után

a német sajtó utasítást kapott a leghevesebb zsidóellenes propagandára.

Az egész vonalon megindult a nagy antiszemita agitáció. Május és június az antiszemitizmus hónapjai. Ez alatt a két hónap alatt összesen

40 ezer antiszemita gyűlést

kell tartani a német birodalom minden részében, még a legkisebb faluban is.

A Times szerint Julius Streicher, a

frankvidéki nemzeti szocialistapárt vezetője, irányítja az antiszemita mozgalmat. Mint már megírtuk, ő szerkesztette a Stürmer című folyóirat külön számát, mely ismét feleleveníti

a rituális gyilkosságok vérvádját

a zsidók ellen. Streicher propagandájának hatása alatt a frankvidéki és bajor városokban ismét fellángolt a zsidóellenes bojkott. Nürnbergben például hetek óta senki sem mer bemenni a zsidó kereskedők üzleteibe, mert

minden üzlet előtt polgári ruhába öltözött rohamosztagosok

állnak őrt. Ha nemzeti szocialista párttag zsidó üzletben vásárol, nyomban kizárják a pártból.

Streicher a Stürmeren kívül két bajor napilapot is szerkeszt. Ezek a lapok az utóbbi hetekben naponta közölnek heves zsidóellenes cikkeket. Kedvelt rovata az egyik napilapnak az ugynevezett Széljegyzetek, mely kisebb terjedelmű, személyes támadásokat intéz „gyanus" elemek ellen. Itt szerkesztik ki azokat a keresztény kereskedőket, akik zsidó nagykereskedők től vásárolnak, azokat az árja asszonyokat, akiket tetten értek, hogy gyanusan nézegettek zsidó üzletek kirakatait, azokat a protestáns papokat, akiknek zsidó-gyanus anyósuk van s azokat a katolikus papokat, akik zsidókat megkeresztelnek.

A „Stürmer" gyilkosságra uszít

A Stürmer különlegessége viszont az, hogy szexuális élettel kapcsolatban folytasson antiszemita propagandát. Ezalatt leplezi le a részletes leírásokkal az olyan szerelmi ügyeket, melyekben zsidók és keresztények vesznek részt. Néhány héttel ezelőtt a Stürmer hevesen megtámadott egy Marx nevű badeni zsidót, aki jó barátságban volt egy árja nővel. A cikk végén ez állt:

— Új törvény védi ezentul a német népet a faj megvalázói ellen. Ez a kasztrálásról szóló törvény. A zsidók jellemének jó ismerete alapján azt ajánljuk, hogy

minden zsidó férfit kasztrálni kell.

Egy másik cikkében, mely két karlsruhei zsidóról szól, akiknek ugyancsak árja nővel volt szerelmi kapcsolatuk, a Stürmer ezt írja:

— Az ilyen esetekben a lincselés volna jogosult.

Fel kell akasztani azokat az idegenfajúakat, akik a német vért meggyalázzák.

„Hamburg halála" a Daily Express-ben

A Times napról-napra ismerteti Julius Streichernek és a Stürmernek a működését. De támadja a horogkereszteseket — más szempontból — a Daily Express is. Ez a lap nem áll egészen távol bizonyos antiszemita hangulattól. Amikor tavaly nyáron az angol zsidók bojkottot terveztek Németország ellen, a Daily Express hevesen támadta őket. Időnként élesen tiltakozik az ellen, hogy a Németországból menekült zsidók Angliában munkát kapjanak.

Ilyen körülmények között különösen érdekes, hogy a zsidókkal egyáltalában nem rokonszenvező nagy lap is támadja a horogkeresztes rendszert. Ezeknek a támadásoknak a következményeképpen teg-

nap letartóztatták a Daily Express berlini tudósítóját, Preboke Stephen-t. A letartóztatás előtt egy nappal

nagy riportot irt lapjában Hamburgról.

Azt írta, hogy Hamburg valóságos temetővé

változott a külföldi zsidók bojkottjának hatása alatt.

— Egy város sem szenvedett annyit Hitler miatt, — írja a cikk — mint ez az egykor gazdag kereskedelmi géppont. A zsidók bojkottja megfosztotta a várost exportlehetőségeitől. Az árubehozatalt viszont a szörnyű valutahiány nehezíti meg.

A háborús idők nyomorjelenetei

ismétlődnek meg nap-nap után. Munka-élkülkie tömegei élelmiszerjegyekkel a kezükben órákhozatt állnak sorban az utcán egy-egy kisadag silány minőségű margarinért. Miután a margarint külföldi eredetű olajokból készítik, egyre nehezebben lehet megszerzni. A hamburgi üzletemberek kétségbeesetten követelnek valutát, hogy külföldi árut vásárolhassanak. A margarinnal megrakott amerikai hajók és a fától roskadozó svéd hajók eladatlan áruval mennek el a hamburgi kikötőből.

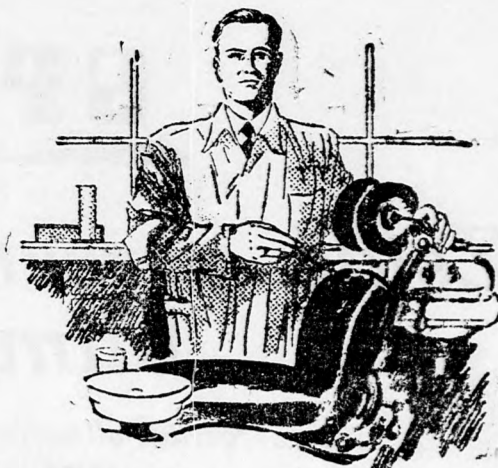
Hamburg kereskedelmileg halott.

1932-ben naponta átlag 30 hajó futott be a kikötőbe és távozott el onnan,

ma ez a napi átlag hátra zsugorodott.

Két évvel ezelőtt még 14 ezer dokkmunkás dolgozott a kikötőben, most alig 4-500 s ezek is csak a hétnék néhány napján.

— Hamburg mindig vörös város volt és a lakosságának 30-40 százaléka még

A FOGORVOS épen olyan éber őre egészségének, mint az Ön házi-orvosa.

Menjen minden évben kétszer hozzá!

A legnagyobb baj, hogy a legtöbb ember a fogak jelentőségét csak akkor ismeri fel, amikor már hijjával van azoknak. Egészséges fogak nélkül nem létezik egészséges gyomor, nélkül pedig jó kedély. Az Odol Társaság 40 év óta főfeladatául tűzte, a száj és fogápolásról felvilágosítani az emberiséget. Rendkívül határos készítményeket állított elő és a közönségnek az általánosan elismert és kipróbált szereket — az Odol fogkrémet és az Odol szájvizet — bocsátotta rendelkezésére. Még azok is, akik Odol készítményeket használnak, keressék fel sajtó érdekükben évente legalább kétszer a fogorvost; vannak esetek, amikor csak a szakértő avatott szeme biztosíthatja a kívánt eredményt.

a fogak megtartását.

Használjon egész éven át ODOL szájvizet és ODOL fogkrémet! Keresse fel kétszer évente a fogorvosát!

Vaida Sándor kilépéssel fenyegeti meg a nemzeti parasztpárt vezetőségét

Helyreáll-e a béke a dévai találkozón?

Bucuresti-Bukarest, május 21. A Maniu-Vaida kérdés ismét a politikai élet napirendjén szerepel. Vaida Sándor néhány nappal ezelőtt Brassóba utazott, hogy a nemzeti parasztpárt ottani szervezetének kongresszusán elnököljön. A terembe belépő Vaidát a jelenlevők egyrésze „éljen Maniu" kiáltásokkal fogadta. Vaida Sándor megnyitó beszéde során méltatta Maniu érdemeit, de kijelentette, hogy senkinek sem áll jogában vele és Maniuval szemben egyaránt olyan tiszteltettségét elkövetni, mint aminő a terembe való belépése alkalmával történt. Azokról pedig, akik beszéde során nem szüntek meg Maniut éltetni, kijelentette, hogy nem tudják, mit csinálnak.

A brassói kongresszus zivataros folyása után az a hír terjedt el, hogy Vaida le akar mondani a nemzeti parasztpárt erdélyi szervezetének elnök ségéről, különösképpen, mert a párt regáti frakciója egyre növekvő elégedetlenséggel fogadta az erdélyi nézet eltérésekről érkező híreket. A nagy-küküllői, temestorontali, a szamos- és brassómezei szervezetek belől a Maniu és Vaida frakciói hívei között dúló egyenetlenségek azt a látszatot keltik — a regátiak szerint —, mint ha a fuzionált párt teljes egészében egy a levegőben lógó valami volna. Ezzel kapcsolatosan a Patria mai száma Vaida Sándornak egy nyilatkozatát közli, amelyből kiderül, hogy a volt miniszterelnök nincs tulságosan elragadtatva a helyzettől, meglehetősen keserű impressziókkal tért vissza a brassói kongresszusról. Arra a kér-

désre például, vajjon igaz-e az, hogy le akar mondani a párt erdélyi elnök ségéről, a következőket válaszolta:

— Nem az én a természetemnek való félreállni egy utból, amelyen nehézségekkel találtam magam szemben. Igaz viszont, hogy nem láttam előre mennyi megnevelés, intrika és aljasság fog utamba kerülni. Ha a szorgalmat, jóakaratot, energiát, amit az erdélyi nemzeti parasztpárt újjászervezésére fordítottam,

egy új párt megalapítására és megszervezésére használtam volna fel, az erőfeszítések felére sem lett volna szükségem.

Olyan nehéz volna vajjon az embereknek megérteni azt, hogy egy pártnak nemcsak programra, hanem fegyveremre is szüksége van. Mindenesetre addig, amíg a nemzeti parasztpárt erdélyi szárnyának elnöke vagyok, teljes mértékben teljes mértékben meg kell tennem kötelességemet ezzel a párttal szemben.

Néhány sokatmondó kifejezés foglalta tik Vaidának fentebbi nyilatkozatában. A volt miniszterelnök a sorok között nyilván figyelmeztetni akarja ellenfeleit hogy

végső esetben a nemzeti parasztpártból való kilépéstől sem riadna vissza.

Május 27-én összeült Déván a nemzeti parasztpárt hunyadmezei szervezetének kongresszusa. Dr. Vlad Aurel volt kultusz miniszter elnökléte alatt. Erre a kongresszusa, Dr. Vlad Aurel volt kultusz miniszter elnökléte alatt. Erre a kongresszusra meghívást nyertek úgy Maniu és Vaida, mint Ion Michalache pártelnökök. A közbeeső időt arra akarják felhasználni, hogy egyengessenek a Maniu és Vaida között ismét fellángolt ellenségeskedések ügyében. A nemzeti parasztpárti körökben a béke helyreállítását várják a dévai találkozótól.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

mosolyogva rákajmájd tréfásan

van itt, önkönl, karestből?

Athén s talán, ha odákat mesélnek erarosról és a polgár-

gármester ur, nem (h. e.)

francsot

islánnyal

ret irtak be a kistött egy autó és kiüljek be. Beültem, hogy anyuka, de sokáig a barlangem. Sajnos, elvesztett, úgy, hogy nem a kiskönyvet a jónak. Nagyon hiány kis fehér nyulam.

nekik. Apuka és a ik őket, amíg a bar napot. Anyuka azt

ng elhallgatott. A ett a telefonhoz és szerkesztőséggel.

és nagyon fáradt, mak és le kell fe most két markos an.

hiolba?

sokát akarok. Ha agyok kárhoztatva, szükreszabott helyen tól a lakásomig és nyári szabadságidóm horizontot és vég és nemcsak szürke a börtön falai kö-

strandon olyan gen and, akár a Neptun ó csodálatos iszapja má. Tekirghiolban nek nudista kurát és rtot, motorcsónak, póljátékot.

meg van minden ké- and, akár a Neptun ó csodálatos iszapja má. Tekirghiolban nek nudista kurát és rtot, motorcsónak, póljátékot.

meg van minden ké- and, akár a Neptun ó csodálatos iszapja má. Tekirghiolban nek nudista kurát és rtot, motorcsónak, póljátékot.

meg van minden ké- and, akár a Neptun ó csodálatos iszapja má. Tekirghiolban nek nudista kurát és rtot, motorcsónak, póljátékot.

Dr. Gábor Imre

amely a zsidó élet olvasót, A

ként Lei 180. Roti címre küldendők

Önvédelmi harc a zsidó bevándorlás megszorításával szemben

Összeült a palesztinai zsidó nemzetgyűlés

Jeruzsálem, május 21. Május 15-én megnyílt Jeruzsálemben az „Assefath Hanicharim”, a palesztinai zsidó nemzetgyűlés ez évi ülészaka. A revizionista frakció már a megnyitói ülésen sem vett részt. A palesztinai főkommandó a nemzetgyűlés elnökehez intézett levélben üdvözölte az ülészakot.

Ben Cvi munkásvezér, az Assefath Hanicheharim elnöke megnyitói beszédében rámutatott a legutóbbi ülészak óta eltelt két esztendő eseményeire és ezen idő alatt 40 százalékkal növekedett a palesztinai zsidó lakosság. Ugyanezért azonban a kormány politikája a zsidó nemzeti otthonnal és a Jisuv szükségleteivel szemben egyre rosszabbodott. A zsidók száma — mondta — a vasutaknál, a postánál — a táviradónál és a rendőrségen lényegesen esökkent.

Az exekutíváé a kormány politikája ellen

Ezután Mose Shertok, a cionista exekutíváé politikai osztályának vezetője emelkedett szólásra s kétórás beszédében vázolta a politikai helyzetet.

Kiméltlen kritikát gyakorolt a mandatárius hatalom és a palesztinai kormány politikája fölött a zsidó bevándorlás kérdésében, valamint a zsidóknak az állami közmunkákban való alkalmazása tekintetében. Általában tiltakozott azon bánásmód ellen, ahogyan a kormány a zsidó ügyeket kezeli. Rámutatott azokra a veszedelemre, amelyekkel a bevándorlás korlátozása fenyegeti a palesztinai országépítést és a nemzeti otthon jövőjét. Vádolta a kormányt, hogy a Macdonaldlevélben kifejtett alapelveket eklatáns módon sérti meg és felhívja a palesztinai zsidó lakosságot, hogy vegye fel az önvédelmi harcot a kormány politikája ellen.

Beszédének további során behatóan foglalkozott az angol kormány által megszavazott Palesztina kölcsönrel,

melynek tulnyomó része az arab kolonizáció céljait szolgálja és ellentétben a zsidó nemzeti otthon szellemével csak az összeg egyharmadát biztosítja zsidó felépítés céljaira. Kemény kritikát gyakorolt az angol kormány eme politikája fölött s az elosztást súlyos igazságtalanságnak minősíti a palesztinai zsidósággal szemben, mely a kölcsönből származó amortizációs terhek tulnyomó részét kell, hogy majd viselje.

Ezután Berl Katznelson munkásvezér szólalt fel. Mély felháborodással emlékezik meg arról, hogy a nemzetgyűlés megnyitása napján a kfar-szalai zsidó sztrájkorség tagjait, akik az arab munkásokkal dolgoztató zsidó ültetvényesek narancsosi előtt állottak, hathathónapi elzárásra ítélték. Az elítéltek egyike tagja a zsidó nemzetgyűlésnek.

Katznelson előterjesztésére a nemzetgyűlés küldöttséget menesztett a főkommandóhoz, mely az Assefath Hanicheharim tiltakozását tolmácsolta.

Ezután a Vaad Leumi Tibériásba kiküldött tagjának, Almaliának a jelentését hallgatta meg a nemzetgyűlés. A tragikus jelentés mély benyomást gyakorolt a gyűlés tagjaira. Almaliáh elmondotta, hogy Tibériás városa egyetlen moocsár lett, az üzletek mind zárva vannak, sehol sem lehet élelmicikkeket kapni és több mint négyezer lakóháza és üzlet pusztult el. A hajléktalanok száma mintegy ezerre rug, akik közül százötvenet a Meer Baal Ness otthonba és százat a svájci kórházba vettek fel. A tibériási katasztrófának tizenegy zsidó halottja van. A környék arab és zsidó lakossága közösen juttat élelmicikkeket a tibériási éhezőknek. Hangsúlyozza, hogy sürgős gyorssegély akcióra van szükség. Kérte a nemzetgyűlést intézen felhívást az egész világ zsidóságához az ősi zsidó város zsidóságának talpraállítására érdekében.

Bukaresti mérnök házaspár autókatasztrófiája a kolozsvár—csucsa országúton

Cluj-Kolozsvár, május 21. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvár—csucsa országúton ma éjjel tragikus autószerencsélenség történt. A 8733. számú kolozsvári jelzésű autó a 81-es kilométerkönél tengelytörés következtében felborult. Az autóban ülő Ferichide bukaresti mérnök és felesége az autó alá került. Az asszony súlyos sérülésekkel eszméletlenül terült el az országúton, férje pedig kétségbeesetten

kiáltott segítségért. A közeli csendőrposzt inspekeios öre jelent meg a helyszínen és segítséget hozva, a szerencsétlenül jártakat a csucsa közpórházba szállította. A kórházban megállapították, hogy Ferichide könnyebben sérült meg, de Ferichide asszony sérülései súlyosak. Kolozsvári egyetemi tanárok konziliuma fogja megvizsgálni a szerencsétlenül járt asszony sérüléseit.

A Daily Express Németországban letartóztatott munkatársa cikksorozatban leplezi le a németek titkos fegyverkezését

London, május 21. A Daily Express amelynek Németországba kiküldött tudósítóját az elmúlt héten kémkedés gyanújával letartóztatták volt, mert több katonai intézményt lefényképezett és azután az angol követség erőlyes tiltakozására szabadon bocsátották, ma kezdi meg cikksorozatát a titkos német fegyverkezésről. Az első cikk szerint Hannover köze

leben egy földalatti titkos katonai aerodrom van, amelynek a felülete egy erdő közepén van elrejtve és minden utólól távol. Ez az aerodrom nagyobb, mint akár a Le Bourgeti, akár a croydoni és még rohamcsapatoknak is tilos annak meglátogatása. A hangárokból nincsenek repülőgépek, csak alkatrészek, amelyeket azonban a leg-
rövidebb idő alatt fel lehet szerelni.

**Bárhol is legyen ...
kéjes légkört terjeszt
maga körül...**

Chat Noir

a megteremtője ennek a légkörnek, amely leigazza a férfiak szívét, épen annyira, mint egy tiszta pillantás vagy egy fess test!

Nehéz damasz függönyök... süppedő perzsa szőnyegek... puha, mély kerevet... bódító illat... milyen könnyű ilyen légkörben felkoraócsolni az érzékeket! De nem minden nőnek állanak a luxus ezen eszközei rendelkezésére és akinek rendelkezésére állnak, sem tudja azokat mindenüvé magával vinni. De a tetszeni vágyás, a hódítás ösztöne, minden nőben állandóan ébren van! Ha a híres Chat Noir kölnivel illatosítja magát maga körül a kéjnek a nőiességnek a szem számára láthatatlan atmoszférját teremt, amely azonban felkoraócsolja az érzéket...

EAU DE COLOGNE
Chat Noir

Az ujságíró szerint Hamburgban egy új fém tökéletesítésen dolgoznak, amely az aviatika számára készül. Ez a fém alacsony hőfoknál hajlíthatóbb, mint a karton, teljes fagyasztásnál pedig bármilyen formára a legkönnyebben alakítható.

Érdekes bonyodalmak Dumitrescu tábornok vagyonellenőrzési perében

Bucuresti-Bukarest, május 21. (Az Uj Kelet tud.) Az Univerul utóbbi számai feltűnésteltető cikkekben ismerteti a Dumitrescu tábornok ellen megindított vagyonrevíziós per részleteit. „Dumitrescu tábornok a vagyonrevíziós per során — írja az Univerul — újabb aktákkal egészíti ki védekezését. Most bizonyító memorandumot nyújtott be a vagyonrevíziós bizottsághoz.

Az asszony adta el 5.000.000 lejért. A memorandumhoz csatolta az adásvételi szerződés másolatát. A Lupescu asszonynak történt eladásról tanuszkodó szerződést azonban nem mutathatta be, mert a törvényszék nem volt hajlandó erről másolatot kiadni. A feljelentők — Constantinescu tábornok és Stefan Florescu — azt állítják, hogy ez az akta érthetetlenül különleges bánásmódban részesül a mennyiben a hatóságok mindenkit elutasítanak, aki azt tanulmányozni akarja.

A memorandumban a feljelentőnek arra a tételére akar válaszolni, mely kifogást emel egy ingatlan ellen, ami átmenetileg volt a tábornok birtokában. A Bonaparteparkban lévő ingatlanról, amelyet feleségének nevére vett meg P. O. Vasolopol nevű úrtól 2.000.000 lejért és Lupescu Heléna asz

A bizottság tudomást szerezve erről, még határozni fog afelől, valószínűleg úgy, hogy a vagyonrevíziós törvény értelmében utasítani fogja a törvényszéket a másolat kiadására.

velünk
tinába

25-én, június
és aug. 3-án
Haifa-Cluj
III. o. hajó
482

szumozást vállalt a

bus"
oda Cluj,
12. Telefon: 550.

és képviselője. Fel-
szabályozás ellenében
funk.

EGYESÜLETI ÉLET

A temesvári Házámir zsidó dalárda hangversenye

Hosszu éveig tartó meddő kísérletek után közel két évvel ezelőtt megalakult a „Házámir”, az első bányai zsidó dalárda. Összintén szólva: nem igen bíztak a „Házámir” életképességében. Az alig három éves multra visszatekintő temesvári zsidó dalárda aktív és kulturális tevékenységével rácafolta minden pesz szimista jóslatra és ma már az ország határain túl is elismert nevet vívott ki magának.

Legutóbbi belgrádi szereplésével is olyan sikert aratott, amely méltán a legoptimistább reményekre jogosítja fel magát a fiatal egyesületet és mindazokat, kik szívükön viselik az eddig elhanyagolt számba nem vett héber és jiddis dalkulturát. Valóban: a „Házámir” nagysága abban rejlik, hogy nem utánoz senkit, új utakon halad és a maga adottságainak kereteiben főleg az ősi, héber és a már újkeletű, galuti korszakba beletartozó jiddis dalkultura művelődésére szorítkozik.

Május 15-én a városi színházban megtartott második temesvári nagy hangversenyével, a „Házámir” is immár új oldaláról mutatkozott be. Ezúttal többek között, színpadra vitte az ősi, templomi héber melódiákat és a több, mint ötven tagból álló ének-kórus klasszikus és művészi alafestésekkel interpretálta. A jiddis dalok interpretálása tekintetében is hatalmas fejlődést könyvelhet el a Házámir. A hányatott életű galuti zsidó fájdalom, vágyakozása, melankóliája és öröm nélküli „öröme” — megszemélyesítő elgondoló lánban — valósággal élő alakot öltött és ott vibrált, ott sajgott a hallgató agyában és szívében.

Fischer Samu karnagy — ez a kiváló kulturált énekes — vezényelte a pompás összetételű kórust. Katz Salamon, a belvárosi izr. hitközség országjáró ismert főkantora önálló énekszámával emelte a felejthetetlen est művészi sikerét. Pompás tenorja, hatalmas hanganyaga teljesen betöltötte a hatalmas színházi termet.

Weisz Jenő, a gyárvárosi izr. hitközség főkantora — ismert és közkedvelt művésze a nagyszámú hangversenyeknek — melódiikus hangjával brillírozott. Egészen rendkívüli művészi élményt nyújtott Freund Leó, az ország határain túl is ismert kiváló zongoraművész, zongorakísérettel és kvalitatív önálló számaival is. Új tehetségként mutatkozott be ezen a hangversenyen Spitzer Rózi is Lugosról. Verdi és Puccini áriákat interpretált sok ambícióval.

A Házámir uttörő munkájában és sikerében természetesen osztozik Nyiri Jenő vezérigazgató, a Házámir nagytekinélyű elnöke is, aki különben minden zsidó ügy első elharcosa. A hangverseny megrendezésében Reichenbach József al-elnökkel az élén a dalárda egész tisztikara vett részt. A nagyszerű hangverseny végén Sló Imre a helybeli zsidóság nevében ezüst babéroköröt nyújtott át Fischer Samu karnagnak, illetőleg megbeszélés jeléül az egész dalárdának.

(f. m.)

Irodalmi főrvényszék Tordán. Nagyszámú közönség előtt zajlott le folyó hó 13-án a tordai Aviva-Barisszia irodalmi törvényszéke Ludvig Levisohn Örök sziget című művéről. László Illus előadása után a szokottól eltérően dr. Reich József a törvényszék elnöke, először Ausländer Miksát és Moskovits Andort, a vád, illetve a védelem tanuit hallgatta ki. Frucht Ferenc, mint a vád képviselője, tartott ezután alaposan felépített vádbeszédet, melyben kihangsúlyozta, hogy a zsidóság mai helyzete megköveteli minden zsidó irótlól, és művésztől, hogy ne csak műveik esztétikai és irodalmi értékét tartásuk szem előtt, hanem pozitív állást foglaljanak a zsidó népet érintő problémákkal szemben. A vád szavaira, a védelem képviselőjében Noéj Ferenc felelt. Tartalmas és hosszú beszédében inkább érzelmi oldalról igyekezett bizonyítani az asszimiláció lehetetlenségét. Ugy látja, hogy az iró betöltötte hivatását, midőn meg mutatta az asszimiláció csődjét. A vita során Benedek Lajos mérnök, dr. Ornstein Sándor, Hirsch József és Finkelstein Sándor szólaltak fel. Rövid szünet után dr. Reich elnök kihirdette a zsüri ítéletét, mely sz rint „bizonyítékok hiányában” a vádlottat felmentik. Dr. Reich József nagyszerű beszédében, példás okfejtéssel indokolta meg az ítéletet, mely után a jólsikerült irodalmi törvényszék véget ért.

Felhívás a zsidó olvasóközönséghez!

Erdély néhány zsidó írója elhatározta, hogy „Pharos” néven könyvkiadó-vállalatot létesít s elsősorban olyan írásműveket hoz a nagyközönség elé, melyek a mai erdélyi és magyarországi könyvkiadói viszonyok között különben nem találnának fórumot.

Zsidó öntudattal, de legmagasabbrendű humanista szempontoknak hódolva, megteremtjük egy önálló erdélyi zsidó könyvkiadó-vállalat anyagi alapját.

Olyan könyvek kiadást vettük fel programunkba, melyek olvasása mindenképpen a szellemi élet értékeinek gyarapítását jelenti s ezért eredeti műveken kívül a mai román és külföldi irodalom olyan remekeinek fordítását is közreadjuk, melyek a haladó szellemű zsidó-ág előtt éppen zsidó szempontok miatt sem maradhatnak ismeretlenek.

A széprodalom, társadalomtudomány, közgazdaság, történelem, bölcsészet gazdag témaköréből kerülnek ki könyveink, szépen kiállítva, de a mai gazdasági viszonyoknak megfelelő olcsó áron, melyeket csak előfizetőink szerezhetnek meg, mert könyvkereskedelmi forgalomban nem kerülnek.

Kiadványaink minden példányra számított lesz, tartalmazni fogja előfizetőink névsorát, akik anyagi hozzájárulásukkal lehetővé teszik vállalatunk megindulását.

E felhívással előfizetést hirdetünk a kiadásunkban megjelenő könyvekre és felhívunk mindenkit, akinek kulturánk haladása köz- és magánéletünk irányítása és gazdagítása szívén fekszik, támogassa előfizetésével a „Pharos” zsidó írók vállalatát.

Egyelőre a következő könyvek kiadását határoztuk el:

Ernst Toller: Ifjúságom Németországban
Ligeti Sándor: Utópisztikus regény
Palesztinai költők: Slonsky, Steinmann, Avi Saul, Uri Zwi Grinberg, Bialik és mások.

Kortársi zsidó írók eddig magyarul meg nem jelent írásai
(Ilja Ehrenburg, Michael Gold, Schalom Asch, I. Babel, Pirandello és mások)
társadalmi regénye orvos-regénye korpépei

Salamon László: Baradlay László:
Blau Pál
Szociológusok anthológiája
Heinrich Mann
Keleti László
Ujvári Péter:
Szabó Imre:
I. Pelz:
Modern zsidó lírikusok anthológiája
Max Brod:
Antal János regénye
Egy pályadíjnyertes regénye

(Ruppin, S. Dubnov, Constantin' Stiere, Ujvári László.) emigrációs írái képregénye Posthumus művek Utirajzok A zsidó ucca (regény)

Vallás és társadalomfilozófiai műve

Havonta egy-egy kötet jelenik meg f. év szeptember 1.-től kezdve.

Előfizetési áraink a következők:

Három hónapra 250 lei
Hat hónapra 500 lei
Tizenkét hónapra 1000 lei

Az előfizetési díjak az Uj Kelet kiadóhivatalába küldendők „PHAROS” kiadó-vállalat részére” megjelöléssel.

Reméljük, hogy felhívásunk visszhangra talál a z idő társadalom körében s minden haladó, gondolkodó, könyvszerető tagja szívvel és megértéssel támogatja ügyünket, a kultura és haladás igaz ügyét.

„PHAROS” zsidó írók kiadó-vállalata

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Ihász—Fekete operett-társulat

Ihász—Fekete operett-társulat heti műsorán szenzációs darabok szerepelnek, de az igazi szenzáció minden darabnak az előadása.

Tessék beszállni kedden este a régi tűzzel, a régi gondossággal kerül újra a kolozsvári közönség elé. Nem változott egyetlen szereplője se a darabnak. A karmester most is Szabó Ica. A főszerepek a lelkes előadón Ihász Aladár, Kőszegi Margit, Hegyesi Ica, Borovszki, Tompa, Horváth, Szabadkai, Bereng kezeiben vannak.

Nyitott ablak szerdán és pénteken kerül Kolozsvár ifjúközönsége elé. Ihász Aladár parádés szerepe körül olyan előadásban lesz része a közönségnek, amely hosszú időre biztosítja a műsoron ezt a darabot.

Bál a Savoyban szombaton indul új sikerek, új feltámadás, újabb sorozatos előadások felé. Bál a Savoyban az Ihász—Fekete társulat legmagasabb teljesítménye. Szabó Ica, Kőszegi M., Hegyesi Ica, Ihász Aladár, Borovszki, Horváth, Bereng, Szabadkai művészi életük legszebb sikerét köszönhetik ennek a darabnak.

Ripp van Winkle előadása operai magasságokba lendül a pompás előadáson. Vasárnap, hétfőn, kedden este szerepel a műsoron. Borovszki éneklő a címszerepet. Borovszki az utolsó nagy Ripp van Winkléje a magyar színházunknak. Fekete Mihály rendező a darabot és Csányi karmester vezényli.

HETI MŰSOR:

Kedden, május 22-én este félkilenc óra. kor: Tessék beszállni. Revü-operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.
Szerda, május 23-án este fél 9 órakor: Nyitott ablak. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Csütörtök, május 24-én este fél 9 órakor: Kék Duna. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Péntek, 25-én este fél 9 órakor: Nyitott ablak. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Szombat, 26-án este 9 órakor: Bál a Savoyban. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap, 27-én d. u. 3 órakor: Cigány. primás. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap, 27-én d. u. 6 órakor: Bál a Savoyban. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap, 27-én este 9 órakor: Ripp van Winkle. Nagy operett.

Hétfő, 28-án d. u. 3 órakor: Tessék beszállni. Revü-operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Hétfő, 28-án d. u. 6 órakor: Bál a Savoyban. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Hétfő, 28-án este 9 órakor: Ripp van Winkle. Nagyoperett.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:
Kedd, szerda: Hárem borzalmak. Főszt.: Ivan Mosjoukine. Pazar kiállítás, izgalmas keleti sláger.
Jön: Amerika leghíresebb színművésznőjének, Joan Crawford vetélytársnőjének filmje: Egy gyenge pillanat.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:
Kedd: kezdettel premier: A szenvedély. A szerelem és izgalom filmje. Főszerepekben: Olive Brook és Evelyn Brent.
Jön premier: A hazajáró mult. Főszerepekben: Sylvia Sidney és Georg Raft

APRÓ HIRDETÉSEK

Magyarországon egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírt keresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy fogadjunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Két vagy háromszobás lakást keresek a Főtéren közelében földszinten műhelynek megfelelőt. Cim: „Tizian” cinkográfia, P. Mihai Viteazul 37.

Öreg házaspár keres vidékre megbízható zsidó nőt, aki ortodox kóser házvezetésben teljesen jártas. Ajánlkozók fizetést igényekkel ellátott részletes ajánlataikat Farkas Róza, Giullius, posta Ogra, jud. Tarnava-Mica címre küldjék.

Szükségtelen patefón, rádió, fényképezőgép, hangszer és dísz tárgyait megvásárolja: „PAX”, volt. Kossuth L. u. 6.

Kóser vegetárius koszt f. hó 15-től ismét kapható a Familia kóser vegetárius étteremben Unió u. 10., hátul az udvarban, ahol Schwartz Ignác vezetésével az elismert elsőrendű konyha áll a közönség rendelkezésére. Figyelmes, szorító kiszolgálás, mérsékelt árak. Abona. előjegyzéseket már elfogad.

Utazót elsőrangú komoly munkaerőt, aki Cluj, Turda és Szamos megyékben dolgozott, ugyancsak helyi ügynököt fix és jutalékkal felvesszünk. „Versenyképes Import” jellegre a kiadóba.

Jókarban levő gyermekágy olesón előadó. Str. Saguna 20. II. 3.

Jó izralita házból való fiut teljes ellátással tanulónak felvesszünk, időn meg egyezünk. Cim özv. Roozné, Bontida.

DAS SCHWARTZBUCH

Tatsachen und Dokumente Die Lage der Juden in Deutschland 1933. A párizsi Zsidó Comité kiadásában most jelent meg 534 oldal, szenzációs dokumentumok és adatok. Ára 300 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyv-osztályában.

Kulturember könyvtárából nem hiányozhat

Horrabin:
Mire tanít a gazdasági földrajz?
tanulmánya.

Ára 40.— lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályától az összeg és portó költség (10 lej) előzetes be- küldése mellett.

H

— Peru és háborút. Lor Franco brazil tette, hogy P. podtak a Letio kedések beszűt alapján.

— Leláncok Londonból jelegfelső szőlazultak és leóriási láncokk

— Picard ságba akar fe tik: Picard dett léggömböz en a nyá Seattle amerik 18.616 méter óta tartja a vezi, hogy 63 léggömbjével fog emelkedni most szerelb nár úgy terve startolhat. A frankra rugna

— Újabb uk kommunisták frontharcsok emlékműve el nisták csoport szélsőséges ren káltak. Több s tom közbeavat det helyreállít tét.

— Rövid hi ki jelentés szer bankárt. A la a látogatással. leni változatla kifejezést adni. íőhájo Ostendé sa a világhábo tia holland gőz célszekerényeib landi forint ér 1916 marenusál torpedója meg sülyesztésért kárterítést fiz kordátumtárgy Vatikán megbí férfiak között. bourg közelébe robbanás negy világtól. A m dultak. — Ana mezőket sikerit

PA raktáron és tért Cluj, I

Dr. Bárdos tináról. Nagy dos Imre a na port társelnök rium elnöke B Sz. kiránduló Imre az elmul ségében nagy számolót tartó pekkal festett fejlődését. Be mények grand mertette a K Nagy lelkesed ségeiről és cíe mondja, hogy grandiózusabb zneli. Egy le séges generác

— Színész newyorki po lentik: Vezér zációról ad h newyorki Van megírja, hogy york volt pol házi szerződő nagy newyork tője, amerika tok megbízás ny Walkerh hogy 150 ezer filmben, 240 e szerepel színp részvesz tize sában. Jimmy presszário aj mert már rég lép.

MŰSORA:

borzajmal, Fősz.: Pazar kiállítás, Áger. resemb színésznője ford vetélytársnője gyenge pillanat.

MŰSORA:

ier: A szenvedély. galom filmje. Fősz.: Brook és Evelyn.

járó mult. Főszere. Iney és Georg Raft

RÖVID HÍREK

ry szó 2 lej, vastag kisebb apró híre. szőknek 30 asszáléti rdekések díja előre let csak egy toxyá. eg mellékelve van.

obás lakást keresek földszinten műhely. „Tizian” cinkográf. al 37.

es vidékre megbiz. ortodox kóser ház. ártás. Ajánlkozók írtott részletes aján. Glufus, posta Ogra. mre küldjék.

fón, rádió, fény. és dísz tárgyait meg. Kossuth L. u. 6.

oszt f. hó 15-től is. a kóser vegetárius 0., hátul az udvar. Ignácné vezetése rendű konyha áll a ére. Figyelmes, szor. kélt árak. Abona. fogad.

komoly munkaerőt, szamos megyékben helyi ügynököt fix ánk. „Versenyképes adóba.

rmekágy olesón el. I. 3.

való fiut teljes el. veszek, időm meg. Roozné, Bontida.

WARTZ

nd Dokumente Juden in Deutsch-párisi Zsidó Co-an most jelent meg enciációs dokumentu. k. Ara 300 lej. Meg- UJ Kelet könyv.

vyvtárból nem zhat

bin: tanít lasági ajz?

mánya. Megrendelhető 25 tállyától az összeg 0 lej) előzetes be. mellett.

HIREK

Peru és Kolumbia beszűntették a háborút. Londonból jelentik: Mello Franco brazilai külügyminiszter kijelentette, hogy Peru és Kolumbia megállapodtak a Letícia körül kitört ellenségeskedések beszűntetésében Mello javaslatai alapján.

Lejáncolták a gibraltári sziklát. Londonból jelentik: A gibraltári sziklák felső sziklatömbjeit, amelyek meglazultak és lezuhanással fenyegetnek. óriási láncokkal erősítették meg.

Piccard tanár 30.000 méter magas sárga akar felrepült. Newyorkból jelentik: Piccard tanár, aki először emelkedett léggömbön a sztratoszférába, még ezen a nyáron meg akarja dönteni Seattle amerikai hadnagy rekordját, aki 18.616 méter magasságot ért el és 1933 óta tartja a rekordot. Piccard azt tervezi, hogy 65.000 kbméter úrtartalmu léggömbjével 30.000 méter magasságba fog emelkedni. A ballon már elkészült, most szerelik a gondolat. Piccard tanár úgy tervezi, hogy augusztus végén startolhat. A költségek egymillió belga frankra rúgnak.

Újabb uccai harc volt Párizsban a kommunistákkal. Párizsból jelentik: A frontarcosoknak az ismeretlen katona emlékműve előtti felvonulását kommunisták csoportja megzavarta. A baloldali szélsőséges rendbontók közelharcot provokáltak. Több sebesülés történt. Karhatalom közbeavatkozása után sikerült a rendet helyreállítani. Több letartóztatás történt.

Rövid hírek mindenünnen. Newyorki jelentés szerint Ford felkereste Insull bankárt. A lapok szerint az autógyáros a látogatással Roosevelt és kormánya elleni változatlan ellenszenvének óhajtott kifejezést adni. — Az Artiglio olasz emelkedő Ostendébe érkezett, hogy felkutatja a világháborúban elsüllyesztett Tubantia holland gőzös roncsát, amelynek páncélszekrényében hat és fél millió hollandi forint értékű arany van. A gőzöst 1916 marenusában német tengeralattjáró torpedózta meg. Németország a hajó elsüllyesztéséért tíz millió holland forint kártérítést fizetett. — Nankingban konkordátum tárgyalások folynak a római Vatikán megbízottja és a kínai kormány férfiak között. — A pennsylvániai Lewisbourg közelében egyik bányász szengáz robbanás negyven munkást elzárta a külvilágtól. A mentési munkálatok megindultak. — Anatóliában gazdag petróleum mezőket sikerült feltárni.

PAPLANOK

raktáron és rendelésre, nagy választékban, legolcsóbban STEA-nál Cluj, Regele Ferdinand 9.

Dr. Bárdos Imre beszámolója Palesztináról. Nagyváradról jelentik: Dr. Bárdos Imre a nagyváradi cionista helyi csoport társelnöke és Keren Hájészd kuratórium elnöke Palesztinában járt a Zs. N. Sz. kiránduló csoportjával. Dr. Bárdos Imre az elmúlt szombat a Mizrachi helyi ségében nagyszámu hallgatóság előtt beszámolót tartott ercei újáról. Színes képekkel festette alá Palesztina rohamos fejlődését. Beszölt az egészségügyi intézmények grandiózus teljesítményeiről. Ismertette a Kvueák és Moshavák életét. Nagy lelkesedéssel beszölt az ország szép ségeiről és cionista teljesítményekről. Elmondja, hogy Palesztina fejlődése sokkal grandiózusabb, mint azt el lehetne képzelni. Egy lelkes és meglegedett egészséges generáció van ott fejlődőben.

Színész lett Jimmy Walker, a volt newyorki polgármester. Newyorkból jelentik: Vezércikkben nagy amerikai szenzációról ad hírt legutolsó számában a newyorki Variety nevű színházi újság: megírja, hogy James J. Walker, Newyork volt polgármestere, aláírt egy színházi szerződést, Charle Morrison, egy nagy newyorki színházi ügynökség vezetője, amerikai színházak és filmvállalatok megbízásából Londonba utazott Jimmy Walkerhez és ott felajánlotta neki, hogy 150 ezer dollárt kap, ha fellép egy filmben, 240 ezer dollárt, ha husz hétig szerepel színpadon és 65 ezer dollárt, ha résztvesz tizenhárom rádiódarab előadásában. Jimmy Walker elfogadta az impresszárió ajánlatát, aláírta a szerződést, mert már régi terve volt, hogy színpadra lép.

Vasutrobbantásokkal ünnepelte a pünkösödöt az osztrák horogkereszt

Bécs, május 21. Bécs környékén vasárnap éjjel ugyszólván valamennyi vasuti vonalon kisebb-nagyobb bombatörbantások történtek, amelyek a vasut vonalakat megrongálták és a közlekedést megnehezítették.

A bécs—budapesti vonalon levő Hinner állomás közelében felszakították a vágányokat. A javítási munkálatok megindultak, a bécs—budapesti forgalom tehát semmi akadályba nem ütközött.

A nyugati pályaudvar vonalán Rekawinkel és Neulenchbach között, a déli vonalon pedig Mödling körül történt robbanás. A közlekedést mindenütt csak nagy kerülővel és késedelemmel tudják lebonyolítani.

A szövetségi kancellári hivatalhoz és az osztrák államvasutak igazgatóságához egész sereg újabb és újabb bombamerénylet híre érkezett. Ezeket Ausztria különféle részein követték el, valamennyi vasuti vonalak ellen.

Bombamerényletet követték el Innsbruck közvetlen közelében, a Bajorország felé vezető Mittenwaldbahnon, melyet annyira megrongáltak, hogy egy helyen csak több heti munka után sikerül majd a forgalmat helyreállítani.

A salzkammerguti helyivonaton a Salzburgból Ischelbe vezető vicinális vonalát is több helyen felrobbantották. Salzburgban a város villamosműveinek két vasárbócsát felrobbantották és ennek következtében félórára teljes sötétség borult a városra.

Különféle vasuti vonalakat rongáltak meg Tirolban is. A politikai hatóságok véleménye szerint valamennyi merényletet a nacionalisták szervezeten követték el, hogy Salzburg és Bécs város pünkösdi forgalmát ilyen módon megzavarják.

Schwartz intézményének Püspökfürdői ortodox kóser penziója felnőtteknek lakás, I. rendű ellátás és fürdő napi 120 lejűl. Gyermekeknek lakás, bő ellátás, hizókura, fürdő és felügyelet havi 2000 lej. Hullámfürdő! Ujonnan épített iszapfürdője Pöstyénnel azonos. Hízó, nap- és légkúra. Cím: Oradea, Ep. Clorogariu (Ur) u. 8.

Frankl Adolf lemondott a budapesti Ortodox Központi Iroda elnökségéről. Budapestről jelentik: Frankl Adolf, az Ortodox Központi Iroda elnöke és hitköz ségének felsőházi képviselője az ortodox központi bizottság legutóbbi ülésén bejelentette, hogy lemond az elnökségről. Magas korára való tekintettel válik meg ettől a tiszteletől. Az elnöki tisztségre vejét, Kahán-Frankl Samut jelölték. Hartstein Lajos ügyvezető elnökhelyettes lett. Felsőházi tagságát továbbra is megtartja Frankl Adolf.

Epekő, vesekő és hólyagkőbetegek, valamint azok, akik húgysavas sók túlszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” ke. serűv víz használatára által állapotuk javulását érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló szaktekintélye hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a Ferenc József víz biztosan és rendkívül kellemesen ható hashajtó s ezért prototáz és végbélbajknál, valamint vakbélműtétek után is ajánlják.

A Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület f. hó 24-én, csütörtökön este pontosan 9 órakor tartja LX. rendes tudományos szakkonferenciát, melynek programja a következő: 1. Dr. Farkas Imre: Megemlékezés néhai dr. Schlesinger Hermann bécsi belorvos professzorról. 2. Dr. Király Jenő: a) Rövid lapszemle. b) Új eljárás a műtétek utáni sulyos bérlenyhesség leküzdésére. 3. Dr. Lenghel Sándor: Régi erdélyi zsidó orvosok (Vetített képekkel).

Olcsó alkalmi vásár STEA textiláruházban Cluj, Regele Ferdinand 9.

Gyermeknyaraló- és üdülőhely Zimboru (Zsombor, jud. Cluj) Gyermek nyaralóztatását ez évben is júniusban megkezdjük. Mérsékelt havasalmi klíma, pormentes, fenyő- és tölgyerdőkkel körülvett helyen. Saját tej- és kertgazdaság. Tenisz, ping-pong, uszoda, strand, kirándulások. Állandó orvosi felügyelet. Legmodernebb pedagógiai vezetők. Román, magyar, német társalgás. Ritmikus tornatanítás. Kolozsvárról naponta 3 autóbuszjárat. Előjegyzéseket elfogad: Dr. med. Brunner Zsigmond Zimboru, jud. Cluj.

NAPRÓL NAPRA

Londonból jelentik: A Holborn Restaurantban tegnap indult meg a világ egyik legnagyobbján ígérkező bélyeg árverése, amelyen a világ minden részéből érkező bélyegkereskedők vettek részt. Körülbelül tízmillió bélyeg került kalapács alá, köztük olyanok, amelyekből egy darab 120.000 lejbe kerül, de olyanok is, amelyekből ezret adnak harminc lejért.

Gloria Swanson, a híres filmesillag válogatott indított negyedik férje, Michael Farmer ellen házastársi kegyetlenség címén. Keresetében felpanaszolta, hogy férje egész éjszakákon át szakadatlanul civódott vele és aludni sem hagyta, úgy, hogy végül filmszerepei alakításához sem maradt ereje.

FÜRDŐRUHÁT kizárólag Sípós harisnyauzetében vegyen. Dívatszabás, olcsó ár. SIPOS Cluj, Regele Ferdinand 8

Egészen rendkívüli moziemémenyé készült Londonban. Filmet készítenek, melynek főszerepeit az angol király és királyné, a velszi herceg, a királyi család és a legelőkelőbb angol főúri társaság tagjai játsszák. A film színtere a londoni királyi palota és a Windsori kastély. Az előadások egész jövedelmét az angol kórházak kapják.

A párizsi Mon Club megerendezte „a legszebb szerelmes dal” versenyt. Szöveg és zene együtt pályázott, a dalokat kiváló énekesek és énekesnők adták elő. A legtöbb szerelmes dal természetesen szomorú volt, az első díjat mégis Suzette d'Eslynek és Pazeaux-Guillauminnek egy vidám dala nyerte, melynek ez a címe: Gyere játszani!

MINTÁS ANYAGOK és PANAMA-KÜLÖNLEGESSEGEK már 29 lejűl, nagy választékban STEA-nál Cluj, Regele Ferdinand 9.

Kolozsvári tornászok a május 29-én kezdődő budapesti nemzetközi tornászvilágbajnokságokon. Városunk egyik legagilisebb egyesülete, a KKASE, amely az egész országban vezetőhelyen áll tornászcsapatával, a szövetség engedélyével szintén résztvesz a pesti nemzetközi tornaversenyeken. Tekintettel arra, hogy a mintacsapat formája igen jó, valószínű, hogy a megfelelő osztályban szép helyezést fog elérni. Ez alkalommal olcsó társasutazást rendez a „Globus” menetjegyjárodával együtt Budapestre. Az utazás azonban nemcsak olcsó lesz, hanem a résztvevők részére beléptijegy is van biztosítva a világbajnoki versenyekre. 1950 lej az ára oda- és visszautazásnak, vízumnak, 5 napi teljes ellátásnak, valamint minden egyéb kedvezménynek.

Aszonyok parlamentje. Londonban most ülésezik az „asszonyok parlamentje”. Ötezer angol községből gyűltek össze a nőegyesületek kiküldöttei a nagygyűlésre, melynek programján a tej- és vízellátás és egyéb házigondok mellett a lefegyverzés és a fiatalok munkanélküliségének kérdése is szerepel.

A legkövérebb asszony. A világ legkövérebb asszonya Montevideóban lakik: mindössze 210 kiló a súlya. Sokáig Németország tartotta a rekordot egy 201 kilós porosz nővel, majd 1930-ban Spanyolországra szállt a diédsőség: ekkor érte el ugyanis egy fiatal madridi nő a 203 kilót. De a montevideói nő mindkettőjüket legyőzte.

Gandhi feleségét kiengedték a börtönből. Londonból jelentik: Bombayi jelentés szerint a punai börtönből szabadon bocsátották Gandhi feleségét. Egészen kitöltötte a havi börtönbüntetését, amelyet a hatóságokkal szemben tanúsított engedelmessége miatt róttak ki rá. Gandhiné, akinek egészségi állapota aggodalomra ad okot, kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy rendületlenül folytatni szándékszik megkezdett harcát.

UJ KELET *Legújabb hírek*

„Középutas diktatura” és ostrom- állapot Bulgáriában

Katonaság szállta meg Szófia középületeit. Georgiev az új kormány élén. Őt katona a „tekintélykormány”-ban. „Belső béke és nemzeti egység”. A két szélsőség ellen

A fordulat nagyon hasonlít Sándor jugoszláv király államcsínyéhez

Szófia, május 21. A Bolgár Távirati Iroda jelent: A király a súlyos gazdasági válságra való tekintettel a belpolitikai feszültség megszüntetése érdekében és attól a szándéktól vezettetve, hogy a nemzetnek erős, egységes és megfelelő kormánya legyen, a tábornoki kar bevonásával új kormányt nevezett ki.

Az új kormány elnöke Kimon Georgiev volt vasúti miniszter.

Az új kormány tagjai a következők: Midilev Péter nyugalmazott tábornok, a tartalékos tisztek egyesületének elnöke Todorov Péter és Janaki Molov tanár, Zlatev Petko tábornok, Bojadjev Koszta, a Nemzeti Bank volt kormányzója és Zahariev Miklós, a képviselőház volt elnöke.

Az új kormány külpolitikáját az a törekvés hatja át, hogy minden állammal, de elsősorban a szomszéd államokkal fenntartsa a békés és jó viszonyt. Belpolitikájában a kormány biztosítani akarja a belső békét és a nemzeti egységet és minden erejével azon lesz, hogy enyhítse és megszüntesse Bulgária gazdasági és lelki válságát.

Ostromállapot és középút

Belgrád, május 21. Bulgáriával megszünt minden távirati és telefonösszeköttetés. Caribrodából, a bolgár-jugoszláv határról, származnak a következő hiteles hírek:

Többszáz letartóztatás

Belgrád, május 21. Dragománból, a bolgár-szerb határról jelentik: Ma reggel rendőri és katonai csapatok szállították meg Szófia utcáit és a várost is erős kar hatalom vette körül.

Valószínű, hogy az egész szófia helyi őrséget mozgósították. Gépkocsik robottak végig az utcákon, amelyeken katonai és rendőri közegek mellett letartóztatott egyéneket szállítottak. Az elterjedt hírek szerint délelőtt tizenegy óráig többszáz embert tartóztattak le és vitték a rendőrség fogházába.

A délelőtti órákban a külföld felé megszakadt minden távirati és távbeszélő összeköttetés.

A lakosság körében meglehetősen nagy a nyugtalanság.

Egyesek úgy tudják, hogy a rendszabályok szocialisták, kommunisták és más destruktív elemek ellen irányulnak, mások azt mondják, hogy a macedón szövetségek tagjai ellen. Biztosat nagyon nehéz megtudni.

Belgrád, május 21. Csak szórványosan lehet hirt szerezni Bulgáriából, mert minden összeköttetés szünetel. A fővárosban a katonaság az ur, az utcákon gépfegyveres katonai őrszolgálatok éjre éjre járják, a középületek előtt szintén gépfegyvereket állítottak fel és az ostromállapot olyan szigorú, hogy minden csoportosulás tilos, háromnál több ember még nappal sem szabad egy csoportban mennie és este 7 óra után katonai igazolvány nélkül senkinek sem szabad lakásából kimozdulni.

A hivatalos hirdetés, amely az ostromállapotot proklamálta, eleinte igyekezett a dolgot úgy feltüntetni, hogy a szigorú intézkedés a bolgár fasiszta párt holnapi kongresszusa miatt történt és ennek a főváros lakossága kezdetben hitelt is adott. Csak később tudódott ki, hogy váratlanul új kormányt nevezett ki a király és ezért van a hadiállapot. Az új kormánynak a parlamentben természetesen nincs többsége s nem is fogja a szobranjvet összehívni.

Különböző körökben hírek terjedtek el arról, hogy Boris királyt állítólag megölték.

A hírek légből kapott koholmányok,

Tegnapelőtt éjjel Szófiában a katonaság megszállott minden középületet és a stratégiai fontos pontokat. Országsszeretve kihirdették az ostromállapotot. Sok gyanús elemet elfogtak a kommunisták, baloldali agráriusok, a fasiszta jobboldali szervezetek és a macedónok közül.

Az új kormány középutat jelent, sem balra, sem a jobboldalra nem igazodik, de azt nem lehet még tudni, hogy milyen kapcsolatot fog fenntartani Cankov veit miniszterelnök jobboldali radikális mozgalmával, amely az utóbbi hónapokban erősen megnövekedett.

Kimon Georgiev, az új miniszterelnök, aki hivatásszerű katonatiszt, Cankov egykori miniszterelnöknek meghitt munkatársa volt, mikor 1923 január 14-én végrehajtotta Stambuliszki agrárkormányja ellen az államcsínyt. Cankov kormányában Georgiev közlekedési miniszter volt. Az új kabinetben őt tábornok, illetőleg magasrangú tiszt foglal helyet, Janaki Molov miniszter szintén Cankov egykori munkatársa közül került ki. Hogy ki lesz a külügyminiszter, azt még nem lehet tudni.

Belgrádi politikai körökben mély benyomást kelt, hogy a mostani hirtelen fordulat sokban hasonlít Sándor jugoszláv király 1929. évi január 6-i államcsínyéhez s biztosra veszik, hogy Bulgáriában szintén diktatura ragadja magához a hatalmat.

a politikai fordulat teljesen simán és minden zavaró jelenség nélkül történt.

Musanovtól—Georgievig

A bolgár eseményekkel kapcsolatban jól informált helyről a következő tájékoztatást kaptuk:

— Az eddigi megítélés szerint a kormányválságnak kizárólag belpolitikai okai vannak. Musanov bolgár miniszterelnök, mint a lapok jelentették, kénytelen volt beadni lemondását, mert a kormány blokk kebelén belül az egyes pártok között egyetlenség tört ki.

— A Musanov kormány olyan blokkra támaszkodott, amely négy pártból alakult. Ezek a pártok: a demokraták, akiknek vezére Musanov, az agráriusok, a liberálisok és a radikálisok.

— 1931 júniusában volt képviselőválasztás Bulgáriában és ekkor ez a blokk nyerte el a többséget. A blokkban képviselt pártok között megegyezés jött létre, hogy a tárcaikat hogyan osztják fel egymás között.

— A Musanov-kormány erre a többségi blokkra támaszkodva kormányzott éven keresztül és az ország lakosságának túlnyomó többsége helyeselte is politikai vonalvezetését.

— Nemrégiben a radikálisok és agráriusok között, mindkét párt a kormányt támogató blokkban van, nézeteltérés támadt és a radikálisoknál pártszakadás következett be. Emiatt Koszturkov vasúti ügyi miniszter benyújtotta lemondását.

— Az agráriusok a megüresedett miniszteri tisztséget maguknak követelték és így a már eddig birt három miniszteri tisztséggel egy negyedik is nekik jutott volna. Az agráriusoknak ezt a követelését a többiek túlzottnak találták és ebből keletkezett az a belpolitikai viszály, amely a kormányválságot megérlelte és most váratlanul az új kormányt a kinevezéséhez vezette.

— A kormánylistából és a kiadott hivatalos jelentésből az látszik ki, hogy úgynevezett tekintélykormány létesült, amelyet manapság a köznap nyelven diktatúra kormányának neveznek.

Párizs, május 21. A Havas távirati iroda szófia jelentése szerint a feloszla-

tott bolgár szobranje helyébe rendi alapon megszervezett törvényhozó testület lép, amelynek tagjai 75 százalékát kinevezik és 25 százalékát a megalakítandó korporációk választják. Rövidesen megszűnik Bulgáriában a városok autonómiaja is s a közegtanácsokat is kineve-

Hetekkel ezelőtt készültek a puccsra

Bucuresti-Bukarest, május 21. Rusesaki jelentés szerint Bulgáriában minden rendben megy végbe. A főbb hivatalnokokat eltávolították és helyüket, nagyrészt tartalékos tisztekkel töltötték be. Rusesukban két hadihajó horgonyoz. A kikötőben és a vasúti állomáson az utasokat szigorú ellenőrzésnek vetik alá. Emanuel Popescu román konzul — a Curenjui szerint — nem tudott átjönni Giurgiuba és telefonbeszélgetést sem engedélyeztek Bukaresttel.

Georgieff és társai egyébként már néhány héttel ezelőtt akarták végrehajtani a puccsot, de Jettics jugoszláv külügyminiszter látogatása miatt elhalasztották május 18-ra. E nap éjjelén a főváros utcáin, katonai osztagok és főleg a tisztisikolák növényekéi vonultak föl, megszállták a postát, rendőrséget és más középületeket, majd értekezletet tartottak a rendőrprefektúrán, ott megalakították a kormányt és annak listájával, egy megbízottat küldtek a királyhoz. Boris király másnap reggelre aláírta az új kormány kinevezését, miáltal a mozgalom törvényes alapot kapott.

A bolgár parasztság támogatja a kormányt?

Szófia, május 21. Omarkevski volt agrárpárti miniszter kijelentette, hogy az agrárszövetség lelkesedéssel fogadja a kormányváltozást. Ugyanezt hangsúlyozta Stefanoff agrárvezér is, aki szerint a bolgár parasztság támogatja az új kormányt. Grigore Vasileff, a Liapeseff-kormány volt minisztere kijelentette, hogy a kormányváltozás előrelátható volt

Óriási tűzvész elpusztította Csikágó világhírű vágó- hidját és repülőterét

Több mint 10 millió dollárba került a kár. Háromezer ember segédkezett az oltásban

Csikágó, május 21. Tegnap óriási tűzvész elpusztította Csikágó hírneves vágóhidját, amely a világ legnagyobb és legmodernebb vágóhidja volt. Az összes épületek és felszerelések teljesen megsemmisültek. 20 egyén oltás közben megsebesült. Egy tüzőltó halálát lelte a lángokban, miután 4 embert megmentett. A berendezésen kívül számos lakás, a husraktárak, is. tállok nagyszámu üres és megrakott vasúti kocsik is elégett, valamint a világváros légi kikötője is teljes berendezésével, amely a vágóhid közelében fekszik. Az épületekből csak a vasváz maradt meg. 3000 ember segédkezett a mentésnél és a házak kiürítésénél 3 kilométer körzetben. A szél irányának megváltozása tette lehetővé a tűz lokalizálását. A kár több, mint 10 millió dollár. Az elpusztult vágóhidon

zett személyekből fogják újjaalakítani. Az új kormány szükségrendeletekkel fog kormányozni. A takarékoskodási elv alapján készített új költségvetést is szükségrendelettel fogják életbe léptetni. Hivatalos kommuniké jelent meg, amelyben közlik, hogy az országban nyugalom van.

Feloszlatták a parlamentet — az országban rend van

London, május 21. A Morningpostnak Szófiából érkezett jelentése szerint a jobb oldali diktatórikus kormány uralomra jutása nyomán is változatlanul rend és nyugalom uralkodik az országban. A törvényhozás feloszlatása nem váltott ki izgalmat. Valószínűnek tartják, hogy az új kormány egyelőre nem készíti elő a szövjet de jure elismerését s előbb megvárja míg Bulgária belsőleg megerősödik.

Ujabb szófia jelentés szerint szabadá tették a külfölddel a telefon és táviróforgalmat.

az összes bolgároknak kötelességük támogatni a kormányt.

A sajtó megállapítja, hogy a kormány változás a legkisebb incidens nélkül, teljes rendben ment végbe.

Az Utro szerint az új bolgár parlamentnek 101 képviselője lesz az eddigi 274 helyett. A 101-ből 75-öt ki fognak nevezni, csak 26-ot fognak választani a különböző korporációk.

A Havas-ügynökség szófia jelentése szerint a bolgár kormány az ország diplomáciai testületét meg akarja fiatalítani. Batoloff párizsi bolgár követet Szófiába hívták, ahol valószínűleg átveszi a külügyi tárcá vezetését.

Petcu Stainoff a Liapeseff-kormány volt minisztere kijelentette a sajtónak, hogy a politikai pártok és a parlament alkalmatlanoknak bizonyultak állandó kormányzásra. A rendszerváltozás oly programot hozott magával, amely reményeket nyújt a megvalósításra.

Revidiálják a költségvetést

Szófia, május 21. Tegnap minisztertanács volt, amely este 9 óráig tartott. A tanácskozás után a miniszterelnök kijelentette, hogy a minisztertanács a kormányváltozással kapcsolatos folyó ügyeket intézte el és ma fog tenni részletes sajtódeklarációt. A vidékről érkező hírek szerint mindenütt nyugalom van.

Illetékes helyek szerint a költségvetést revidiálni fogják és annak egysúlyát részben takarékoskossággal, részben a fizetések és nyugdíjak leszállításával fogják helyreállítani. Erre elsősorban a miniszteri fizetések csökkentésével kerül sor.

500.000 alkalmazott dolgozott. Ezenkívül 15 millió állatot vágtak le. A lángoszlop és füst 1200 méter magasságra emelkedett, úgy, hogy úgy látszott, mintha az egész város égne.

A tegnapi katasztrófa tüze következtében elpusztult vágóhid újjaépítési munkálatai máris megkezdődtek, 1200 ember maradt hajléktalanul. Összesen 12 középület és 20 magánház égett le. A sebesültek száma 1500, kik közül 400-nak az állapota súlyos. A sebesültek nagyrésze tüzőltó. A tegnapi tűz 1871 óta a legnagyobb tűzkatasztrófa Csikágó városában.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó nyomása, Olaj, Strada Baron L. Pep Telefon: 9-77

Cenzurat

Taxa post
plătite în
No. 234713

Kül

Minél ápa
lagon a vág
a fegyverke
talanság, an
kul át a né
belpolitikájá
Ennek a t
gária dikt
dokumentum
Az, ami p
ban lejátszó
ban belpolit
eseményeket
nyitották, k
ták ki.

Bulgária a
háboru utá
tartozó orsz
háza érzelmi
imperializmus

A világhá
végződött, an
ziót követelő
országok köze
kintethen a
egészen kül
főleg Jugoszl
görország
győzéseként
vétes zivatáro

Bulgária a
óta, helyesebb
Jomra kerülés
fel tehát Fra
tal szemben e
ra helyezkedo

Magi a bol
demokratikus
népe, lelki és
mindig Orosz
tal délszárvi
cionális vallá

Addig, am
szoros polit
tartott fenn
zolt okokon
bolgár polit
üztek és gyak
felé orientáló

Mióta hon
van uralmon
szorosabb szó
ciaországgal,
többé kevésbé
szereplni Bu

Klíonösen
sekor tünt e
gária, olasz
tációja által
csatlakozását
hogy ez komo
nyóket juttat

Valószínűle
megkezdődött
mely végül is
vezetelt. Azol
francia díno
fencia férközt

felismerték a
veszélyét, me
a jelenkori
dortia volna,
német, illeté

egyét jelent:
antantál szo
orientációjáho

A francia
cot viv azért
világháboru
rendszerrel
zasan fegyve
ellenében.

A vélelten
francia díno
azokra a fér
a minapi puc
diktatórikus
ták.

Hogy a fr
gária esemé
talmas szere
szik azok a
lyek már a
napvilágot lá